

POSTANOWIENIE

Dnia 28 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2022 r.
sprawy **I. J.**,
skazanego za popełnienie przestępstwa z art. 177 § 2 k.k.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego,
od wyroku Sądu Okręgowego w W.,
z dnia 3 listopada 2021 r., sygn. akt IV Ka (...),
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w M.,
z dnia 31 marca 2021 r., sygn. akt II K (...)

postanowił

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego I. J. kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w M. wyrokiem z dnia 31 marca 2021 r., sygn. akt II K (...), uznał oskarżonego I. J. za winnego tego, że w dniu 12 maja 2018 roku na drodze nr (...) relacja G.– S., kierując samochodem marki S. o nr rej. (...), jadąc jezdnią od strony G. w kierunku miejscowości S., nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że niedokładnie obserwował przedpole jazdy, nie zachował bezpiecznego odstępu bocznego od

wyprzedzanego, jadącego w tym samym kierunku na rowerze M. W., w wyniku czego najechał prawą częścią przodu pojazdu marki S. (...) na tył poruszającego się prawym pasem ruchu, równolegle do krawędzi jezdni pokrzywdzonego, i nieumyślnie spowodował wypadek poprzez jego potrącenie, w wyniku czego M. W. doznał licznych obrażeń wielonarządowych i śródczaszkowych, na skutek których zmarł, tj. popełnienia przestępstwa z art. 177 § 2 k.k., i za to wymierzył oskarżonemu karę roku pozbawienia wolności oraz orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat. Na mocy art. 46 § 1 k.k. orzekł również zadośćuczynienie w kwocie 20.000 zł na rzecz P. W..

Apelację od wyroku Sądu I instancji wniósł obrońca oskarżonego I. J., zaskarżając go w całości, zarzucając:

1. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na jego treść, tj. przepisów art. 389 § 1 k.p.k., art. 201 k.p.k., art. 170 § 1 pkt 2 *in principio* k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., co zostało szeroko opisane w apelacji

a ewentualnie:

2. rażącą niewspółmierność kary,
3. niesłuszne zastosowanie środka karnego
4. niesłuszne niezastosowanie środka probacyjnego,

które to zarzuty zostały również szczegółowo opisane w apelacji, oraz wnosząc o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku polegającą na uniewinnieniu oskarżonego od popełnienia zarzuczonego mu czynu, ewentualnie o
- 2) uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o
- 3) zmianę zaskarżonego wyroku, polegającą na:
 - a) wymierzeniu oskarżonemu kary 6 miesięcy pozbawienia wolności,

- b) uchyleniu środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat,
- c) warunkowym zawieszeniu wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres 1 roku próby,
- d) wymierzeniu oskarżonemu opłaty w wysokości 120,00 zł oraz
- e) utrzymaniu zaskarżonego wyroku w mocy w pozostałym zakresie.

Apelację od wyroku Sądu I instancji wniósł również oskarżony I. J., zaskarżając ten wyrok w całości oraz wnosząc o uniewinnienie.

Ponadto wyrok Sądu I instancji został zaskarżony przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego P. W. w zakresie rozstrzygnięcia o karze, który zarzucił temu wyrokowi rażącą niewspółmierność - łagodność, poprzez uznanie, że wskazana w zakresie zaskarżenia kara w stosunku do oskarżonego uwzględnia w sposób pełny okoliczności popełnienia czynu, stopień winy oskarżonego oraz zasady i stopień społecznej szkodliwości, podczas gdy wszechstronna analiza wszystkich wymienionych okoliczności prowadzi do odmiennego wniosku, oraz wnosząc o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I poprzez orzeczenie wobec oskarżonego kary 3 lat pozbawienia wolności;
2. zmianę zaskarżonego wyroku w pkt II poprzez orzeczenie wobec oskarżonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 4 lat.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 3 listopada 2021 r., sygn. akt IV Ka (...),

1. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:
 1. orzeczoną wobec oskarżonego karę pozbawienia wolności podwyższył do 2 lat,
 2. orzeczony w pkt II części dyspozytywnej środek karny podwyższył do 3 lat,

3. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego, zaskarżając go w całości, zarzucając:

1. „rażącą obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć istotny wpływ na jego treść, tj.:
1. naruszenie art. 389 § 1 k.p.k., polegające na przyjęciu, że oświadczenie przez biegłego, iż sporządzona przez niego opinia miałaby taką samą treść nawet w razie niezapoznania się przez niego z konkretnym dowodem, prowadzi do wyeliminowania uchybienia polegającego na naruszeniu zakazu dowodowego wykorzystywania zeznań złożonych przez oskarżonego w charakterze świadka, podczas gdy w rzeczywistości należy przyjąć, że z uwagi na niemożność rozstrzygnięcia, czy zbieżność pomiędzy wnioskami zawartymi w obu opiniach faktycznie opiera się wyłącznie na przesłankach merytorycznych, nie można wykorzystać żadnej z tych opinii, co doprowadziło do nieuwzględnienia zarzutu wykorzystania przez sąd I instancji zeznań złożonych przez oskarżonego w charakterze świadka,
2. naruszenie art. 193 § 1 k.p.k., polegające na błędnej wykładni pojęcia „wiadomości specjalne” i przyjęciu, że do zadań biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych należało również rozstrzygnięcie, którą z prezentowanych przez poszczególnych uczestników zdarzenia wersji wydarzeń należy uznać za prawdziwą, podczas gdy w rzeczywistości w razie sprzeczności pomiędzy tymi wersjami biegły powinien był uwzględnić wszystkie możliwe warianty przebiegu zdarzenia, co doprowadziło do nieuwzględnienia zarzutu wykorzystania przez sąd I instancji niepełnej opinii biegłego,
3. naruszenie art. 5 § 2 k.p.k., polegające na przyjęciu, że Sąd I instancji nie powziął żadnych wątpliwości co do tego, czy rower, którym w

chwili analizowanego zdarzenia miał się poruszać pokrzywdzony, był wyposażony w sprawną instalację elektryczną, podczas gdy w rzeczywistości sąd ten jasno stwierdził, że nie ma możliwości ustalenia, czy przed zdarzeniem rower był wyposażony w sprawną instalację elektryczną oraz czy na jego tylnym błotniku i bagażniku mogła być zamontowana lampa oświetleniowa, w związku z czym należało przyjąć, że w chwili zdarzenia rower nie był wyposażony w sprawną instalację elektryczną, a na jego tylnym błotniku i bagażniku nie było zamontowanej lampy oświetleniowej, co doprowadziło do nieuwzględnienia zarzutu naruszenia przez sąd I instancji reguły *in dubio pro*,

4. naruszenie art. 433 § 2 k.p.k., polegające na całkowitym niezrozumieniu, a w konsekwencji nierozważeniu zarzutu pominięcia przez sąd I instancji oświadczenia złożonego przez oskarżonego w ramach głosów końcowych i przyjęciu, że zarzut ten dotyczył pominięcia „pisemnego oświadczenia wiedzy”, podczas gdy w rzeczywistości załączony do apelacji obrońcy zapis treści oświadczenia odczytanego przez oskarżonego w ramach głosów końcowych stanowił jedynie potwierdzenie treści oświadczenia złożonego przez niego ustnie na rozprawie głównej z 23 marca 2021 r., co doprowadziło do nieuwzględnienia zarzutu pominięcia przez sąd I instancji ujawnionej w toku rozprawy głównej okoliczności przedstawienia przez oskarżonego przebiegu zdarzenia z 12 maja 2018 r.,
5. naruszenie art. 167 k.p.k., polegające na nierozpoznaniu zawartego w apelacji obrońcy oskarżonego wniosku o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentu w postaci zapisu treści oświadczenia odczytanego przez oskarżonego w ramach głosów końcowych na rozprawie z 23 marca 2021 r., mimo że kwestia sposobu,

w jaki oskarżony przedstawił przebieg zdarzenia z 12 maja 2018 r. w toku rozprawy głównej miała istotny wpływ m.in. na ustalenia dotyczące jego postawy po popełnieniu przestępstwa, a w konsekwencji również na ustalenia dotyczące współmierności wymierzonej mu kary,

6. naruszenie art. 433 § 2 k.p.k., polegające na nierozważeniu zarzutu nieprzeprowadzenia przez sąd I instancji swobodnej oceny znacznej części dowodów i ograniczenie się do niepopartego jakimikolwiek argumentami stwierdzenia, że dokonana przez ten sąd ocena nie przekraczała dopuszczalnych granic, podczas gdy w rzeczywistości należało rozstrzygnąć, czy gołosłowne stwierdzenie, że nie ma podstaw do kwestionowania wiarygodności określonych dowodów, rzeczywiście zwalniało sąd I instancji z obowiązku ich całościowej oceny, co doprowadziło do naruszenia nakazu rozpoznania sprawy w granicach środka odwoławczego;
7. rażącą obrazę przepisów prawa materialnego, która mogła mieć istotny wpływ na jego treść, tj. naruszenie art. 115 § 2 k.k. w zw. z art. 53 § 1 k.k. w zw. z art. 56 *in principio* k.k., polegające na przyjęciu, że na wysoki stopień wytworzonego przez oskarżonego zagrożenia dla bezpieczeństwa bezpośredni wpływ miała nagminność popełniania przestępstw tego typu na terenie całego kraju, podczas gdy w rzeczywistości okoliczność ta - jako niezależna zarówno od samego oskarżonego, jak i od popełnionego przez niego czynu - nie mogła wpływać na ocenę stopnia społecznej szkodliwości analizowanego zachowania, co doprowadziło do orzeczenia wobec oskarżonego rażąco surowego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych,

oraz wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej w W. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja skarżącego okazała się oczywiście bezzasadna, w związku czym podlegała oddaleniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że zgodnie z art. 523 § 1 k.p.k. kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Chodzi jednak o uchybienia sądu odwoławczego; to bowiem od orzeczenia sądu odwoławczego przysługuje wskazany nadzwyczajny środek zaskarżenia (zob. art. 519 k.p.k.). Tym samym zgodnie z wieloletnim, ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego, niedopuszczalne jest „atakowanie” w kasacji orzeczenia sądu pierwszoinstancyjnego. Rolą Sądu Najwyższego nie jest bowiem ponowna kontrola orzeczenia sądu meriti, a więc rozpoznawanie kolejny raz zarzutów stawianych temu rozstrzygnięciu (zob. np. postanowienie SN z dnia 16 grudnia 2021 r., sygn. akt III KK 147/21).

W tym kontekście jako niedopuszczalne w trybie kasacyjnym należy uznać podnoszone przez skarżącego zarzuty obrazy przez sąd odwoławczy art. 389 § 1 k.p.k., art. 193 § 1 k.p.k. oraz art. 5 § 2 k.p.k. Przede wszystkim wypada pokreślić, że Sąd odwoławczy – uprawniony do kontroli orzeczenia pierwszoinstancyjnego co do zasady w granicach podniesionych zarzutów (art. 433 § 1 k.p.k.) nie stosował samodzielnie żadnego z powyższych przepisów, a jedynie zobowiązany był do rozważenia zasadności zarzutów (art. 433 § 2 k.p.k.). Co więcej, tożsame treściowo zarzuty skarżący kierował w apelacji przeciwko wyrokowi Sądu I instancji. W kasacji nie usiłuje on nawet wykazać nieprawidłowości samej kontroli odwoławczej, przedstawiając kolejny raz argumenty postawione w apelacji. Uzasadnia powyższą tezę porównanie treści

obu środków zaskarżenia w niniejszej sprawie. W kasacji (s. 6) powtórzone zostały argumenty użyte w apelacji (s. 6) w celu wykazania naruszenia przez sąd I instancji art. 389 § 1 k.p.k. Zarzut naruszenia przez Sąd II instancji art. 193 k.p.k. stanowi powtórzenie apelacyjnego zarzutu obrazy art. 201 k.p.k. i sprowadza się do tezy, że Sąd I instancji powinien uwzględnić w opinii wszystkie wersje wydarzeń prezentowane przez uczestników zdarzenia (s. 7 apelacji oraz s. 7 kasacji). Podobnie naruszenie art. 5 § 2 k.p.k. zarzucone wyrokowi Sądu I instancji, a dotyczące wymagań technicznych roweru pokrzywdzonego, znalazło niemal dokładne odzwierciedlenie w kasacji (s. 13 apelacji, s. 9 kasacji). Sposób ujęcia powyższych zarzutów przez skarżącego należy zatem uznać za niedopuszczalną próbę obejścia przepisów dotyczących podstaw kasacji.

Za bezzasadne trzeba było uznać również pozostałe zarzuty. Nie doszło do obrazy art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., bowiem Sąd odwoławczy nie pominął zarzutu związanego z „pominięciem pisemnego oświadczenia oskarżonego”. W uzasadnieniu (pkt 3.1) wskazano, że oświadczenie to miało miejsce już po zamknięciu przewodu sądowego, a zatem potraktowano je jako oświadczenie wiedzy. Skarżący nie dopełnił przy tym obowiązku wykazania braku rozważenia zarzutu – co nakazuje art. 433 § 2 k.p.k. – a polemizował jedynie ze stanowiskiem zaprezentowanym zarówno przez Sąd I, jak i II instancji. W konsekwencji powyższego nie mógł się ostać również powiązany zarzut nierozpoznania wniosku dowodowego z zapisu treści tego oświadczenia oskarżonego. Powtórzenie zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. z apelacji – jedynie pozornie opierającego się o podstawę z art. 433 § 2 k.p.k. – dotyczyło również kwestii swobodnej oceny dowodów przeprowadzonej przez Sąd I instancji. Tymczasem Sąd odwoławczy szczegółowo wykazał polemiczny charakter zarzutów apelującego, a przy tym podnoszenie przez niego hipotez

niemających znaczenia dla rozstrzygnięcia, m.in. związanych z oceną zeznań świadków.

Za niezasadny należało ponadto uznać zarzut obrazy art. 53 § 1 k.k. w zw. z art. 115 § 2 k.k. w zw. z art. 56 k.k. Podnoszenie obrazy art. 53 § 1 k.k., jako obrazy prawa materialnego, wchodzi jedynie w rachubę wówczas, gdy skarżący wykaże, że sąd wymierzając karę pominął którąś ze wskazanych tam dyrektyw wymiaru kary. Jak wynika z orzeczenia Sądu odwoławczego, miał on na względzie adekwatność kary do stopnia społecznej szkodliwości czynu, przy jednoczesnym uwzględnieniu wychowawczej funkcji kary. Skarżący w istocie nie zakwestionował zatem pominięcia którejś z okoliczności wskazanych w art. 53 k.k., lecz nadanie im innego niż on znaczenia, co pozostaje w płaszczyźnie niedopuszczalnego w kasacji zarzutu niewspółmierności orzeczonej kary, a nie obrazy prawa materialnego (zob. postanowienie SN z dnia 14 marca 2018 r., sygn. akt IV KK 64/18).

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak we wstępie.